

Evaluatie Pilot ‘Klasse-ergo’ basisschool ‘De Bolster’ Amersfoort Ergotherapie Kinderen Amersfoort

Groep: 2	
Leerkracht : Arianne van der Laan	
IB-er: Ria Ruyne	
Ergotherapeuten: Eelke van Haften en Viviane Klein	
Periode: 28-10-2009 t/m 20-01-2010	
Achtergrond vraag De Bolster	<p>Vanaf 1994 worden leerlingen van De Bolster doorverwezen naar onze praktijk voor ergotherapeutische test/observatie, behandeling en advisering. Daarbij zijn regelmatig uitwisselingen geweest in de vorm van nascholingen en inhoudelijke gesprekken. Hierdoor zijn de leerkrachten beter en vroeger gaan signaleren.</p> <p>Het meest voorkomende probleem waarmee kinderen naar ergotherapie worden verwezen betreft schrijven. Naast interventie bij problemen is de vraag gerezen naar preventieve inzet van ergotherapie in de klas: kunnen vooral schrijfproblemen niet voorkomen worden als de leerlingen en leerkrachten al vroeg worden ondersteund door de ergotherapeut? En kan ergotherapeutische inzet de leerlingen stimuleren bij deelname aan het lesprogramma?</p>

<p>Plan van aanpak</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Opstellen van de pilot doelstellingen in samenwerking met de leerkracht en IB'er; praktische afspraken met de leerkracht. ▪ 5 keer een uur een les verzorgen in de klas, bestaande uit <ol style="list-style-type: none"> 1. 1^e les is screening van niveau van voorbereidende schrijfvaardigheden; inhoudelijk wordt deze les door ons voorbereid, maar gezien onze observatietaak zal de leerkracht deze les leiden 2. 4 lessen ergotherapeutische interventie: wordt door ET-en voorbereid en gegeven, samen met de leerkracht ▪ Lesinhoud wordt 'op maat' uitgewerkt: de observatie bepaalt het startpunt, na iedere les-evaluatie wordt het vervolg bepaald ▪ Na elke les vindt nabespreking plaats met de leerkracht en IB'er; om deze efficiënt te laten verlopen voor leerkracht en IB-er bereiden de ET-en dit voor. ▪ Evaluatie van de pilot ▪ Check van het vervolg: na een half jaar met leerkracht en IB'er; invulling hiervan in samenspraak met leerkracht
<p>Doelstelling ergotherapie in de klas</p> <p>vraagstelling leerkracht</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Verbeteren van de participatie van leerlingen in de klas op het gebied van de ontwikkeling naar het schrijven. 2. Vergroten van de kennis van de leerkracht op het gebied van de motorische vaardigheden. 3. Vergroten van de vaardigheid van de leerkracht om leerlingen te begeleiden op het gebied van het voorbereidend schrijven. <p>Ad 2 en 3: voorafgaand aan de pilot is de vraagstelling van de leerkracht middels de COPM geformuleerd:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. verbeteren van de basishouding in de klas (rust) 2. concentratie verbeteren 3. handhaving zithouding verbeteren tijdens het werken 4. verbeteren van de potloodgreep 5. ondersteunen van de lateralisatie ontwikkeling

Evaluatie doelstellingen

Verbeteren van de participatie van leerlingen in de klas op het gebied van de ontwikkeling naar het schrijven.

Eelke en Viviane:

- De kinderen reageren goed op wat meer informatie over knippen, potloodgreep, het werken vanuit de vingers, etc. Ze luisteren heel goed en proberen het goed toe te passen.
- Vooral met voordoen, meedoen, verbaal begeleiden, herhalen en steeds tijdens het werken aanwijzingen geven of het kind zelf laten kijken hoe het gaat blijken ze erg fijn te vinden. Hiermee kunnen ze tijdens het werken bijstellen, zodat ze sneller tot een efficiëntere aansturing komen.
- Met kind-eigen benamingen en oefeningen hebben ze op een speelse manier gewerkt aan de driepuntsgreep, de arm-handlijn, het bewegen vanuit de vingers en het knippen. Dit hebben alle kinderen goed begrepen en toe kunnen passen. De kind-eigen benamingen kunnen ze allemaal reproduceren, hetgeen het toepassen en aanwijzingen van de leerkracht vergemakkelijkt.
- Kinderen gaan op een andere manier meedoen als ze tijdens het werken zelf leren kijken naar hoe ze het doen. Ze zijn meer gaan kijken naar hoe ze zelf werken in plaats van steeds met de ander gericht te zijn. Hiermee hebben ze meer grip op hun eigen handelen gekregen.
- Gezien de preventieve functie van deze pilot zal moeten blijken of kinderen in de volgende groep efficiënter kunnen leren schrijven.

Vergroten van de kennis van de leerkracht op het gebied van de motorische vaardigheden.

Eelke en Viviane:

- De combinatie van samen met de leerkracht werken en tijd hebben om dit na te bespreken is een heel goede vorm gebleken.
- nabespreking is absoluut onmisbaar geweest. Hier is tijd en rust geweest om gezamenlijk stil te staan bij wat ieder heeft gezien, wat de betekenis is van bepaald motorisch gedrag, wat er van kinderen in deze leeftijdsgroep gevraagd mag worden, wanneer iets een probleem aangeeft of extra observatie nodig heeft of binnen het brede spectrum van de normale ontwikkeling blijft. Als resultaat is gezien dat de lessen een gezamenlijke belang zijn geworden.
- IB-er er bij: is heel goed geweest in deze pilot om zowel inbreng/standpunt leerkracht als therapeut te zien. Hoeft niet voor alle inzet van ergotherapie op school erbij aanwezig te zijn, wel duidelijk betrokkenheid..

Arianne:

- Heel erg leerzaam!!! Je denkt dat je veel al weet....blijkt dat er heleboel dingen je nooit geleerd zijn en ook niet in een methode als Pennenstreken staat. Ik vind dat dit een 'verplicht' onderdeel moet worden in groep 2

Vergroten van de vaardigheid van de leerkracht om leerlingen te begeleiden op het gebied van het voorbereidend schrijven.

Eelke en Viviane:

- Voor het begeleiden van de leerkracht is er voldoende ruimte geweest, juist door het samen te werken en van beide kanten te zien hoe we de kinderen benaderen.
- We hebben een duidelijk verschil geconstateerd tussen de manier van werken van een therapeut en een leerkracht. De ergotherapeut richt zich meer op de handelingsanalyse en het handelingsproces wat uiteindelijk tot het resultaat leidt. De leerkracht is meer gericht op het resultaat. Hierdoor is de benadering van het kind en de manier waarop de vaardigheid wordt aangeboden verschillend.
- Door dit verschil wordt er van de leerkracht een grote mate van openstelling gevraagd en bereidwilligheid om op een aantal punten de vertrouwde manier van lesgeven los te laten. Met de positieve opstelling van Arianne hebben we van beide kanten goed kunnen werken en leren. Dit is een heel belangrijke voorwaarde voor deze doelstelling.
- De klas was in 4 groepjes ingedeeld waarbij Eelke en Viviane ieder op 2 groepjes letten. Arianne keek met ons mee en werkte ook bij een groepje. Op 2 groepjes letten ervaren we als te veel om kinderen goed te kunnen begeleiden.
- We ondervonden een goede saamhorigheid in de klas, waardoor we goed konden werken.
- In de klas meewerken met de leerkracht heeft een meerwaarde boven mondelinge adviezen. De leerkracht ziet hoe we bepaalde zaken aandragen, hoe het wordt ingebouwd in de activiteiten en hoe we er mee omgaan als de kinderen aan het werk zijn. Voor de leerkracht valt het advies op de plek: 'O, bedoel je het zo!'.
- Door daadwerkelijk samen in de klas te werken zie je ook als therapeut wat de beperkingen van de leerkracht zijn door het moeten aansturen van de hele klas.
- Deze klas is om praktische redenen gekozen, er was oorspronkelijk geen vraagstelling van de leerkracht. In eerste instantie was dat een beetje vreemd, maar al snel bleek dat er voldoende aan te geven en te leren viel. Blijkbaar weet je als leerkracht niet wat er te leren valt. Dit een belangrijk gegeven bij het bekijken van de invulling ergotherapie op school.

Arianne:

- De activiteiten vond ik erg leuk en verrassend. Het kleuren van hele kleine vakjes bijvoorbeeld, iets waar ik zelf niet snel opgekomen was. De klapspelletjes en de benaming erbij, het laten ervaren/voelen hoe de dingen gaan als je motor niet goed werkt, te snel of juist te langzaam. De klapspelletjes, het 'even checken', het kni-kni-knip, allemaal dingen die we hebben overgenomen en die nu als normaal worden beschouwd.
- Ik vond het lastig om met de hele klas op hetzelfde moment te werken. Doordat we met 4 volwassenen waren was het ook nog goed te doen om per tafel te kunnen meekijken en corrigeren.
- De nabesprekingen verliepen erg plezierig. In het begin vond ik het nog best moeilijk te ervaren dat er een heleboel kinderen, zonder ze er op te mogen wijzen, vergaten hoe de pengreep was en hoe wat de juiste zithouding was. Je realiseert je op dat moment wel dat het nog lang niet ingeslepen is om kinderen hier zelf over na te

<p>Conclusies en aanbeveling</p>	<p><i>Eelke en Viviane:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • In groep 1 moet er meer aandacht worden besteed aan de ontwikkeling van de hand-vingermotoriek; fijne motoriek ontwikkelt zich niet vanzelf, het moet specifiek geoefend worden • Groep 2 algemeen: knippen en potloodgreep zou een vast onderdeel op het kiesbord moeten zijn, in een goede oefenactiviteit aangeboden, onder begeleiding van leerkracht of assistent • Groep 2 standaard in een begeleidingstraject Klasse-ergo laten draaien. Tussen leerkrachten overdragen is natuurlijk heel goed, maar brengt geen maatwerk voor de klas zelf. • Uitleg geven hierover aan ouders op een informatieavond, zodat ook thuis meer op het gebied van de fijne motoriek wordt gedaan. • Klas Arianne: steeds het geoefende terughalen tot aan de zomer <ul style="list-style-type: none"> ▪ Positieve opstelling van de leerkracht is een heel belangrijke voorwaarde om op deze manier te kunnen werken. ▪ Deze ‘pilot-groep’ blijven volgen in groep 3 en 4, steeds aan het begin van een leerjaar eenmalige interventie ergotherapie om het geleerde op te frissen en ter instructie van de volgende leerkracht. <p><i>Arianne:</i></p> <p>Verplicht onderdeel maken van groep 2, bij nieuwe leerkrachten voor deze groep ook aanbieden. Ik ga proberen een duidelijke map met voorbeelden en ideeën hiervan te maken. Ik draag het nu al mondeling over aan Gerline maar dit moet nog uitgebreider of met vrijroosteren en meelopen in haar groep.</p>
---	---

COPM scoring door Arianne

Probleem	Belang	Uitvoering		Tevredenheid	
		1 vooraf	2 eind	1 vooraf	2 eind
1 Rust in de kring	10	5	8	5	8
2 concentratie	10	7	8	6	8
3 zithouding	9	5	8	4	6,5
4 pengreep	8	6	8	6	8

5 lateralisatie	7	8	Niet te scoren	8	Niet te scoren
-----------------	---	---	-------------------	---	-------------------